

תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש)(תיקון מס' 3), התש"ף-2020 ותקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב בשל נגיף הקורונה החדש)(תיקון), התש"ף-2020

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם,

1. מתוקף הסמכות הקבועה בסעיף 39 לחוק- יסוד: הממשלה, להתקין תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש)(תיקון מס' 3), התש"ף-2020 ותקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב בשל נגיף הקורונה החדש)(תיקון), התש"ף-2020, בנוסח שלהלן.
2. בהתאם להוראות סעיף 39 האמור, להניח את התקנות על שולחן ועדת החוץ והביטחון של הכנסת סמוך ככל האפשר לאחר התקנתן.
3. התקנות תיכנסנה לתוקף עם פרסומן ברשומות.

ד ב ר י ה ס ב ר

בהחלטת ממשלה מס' 4908 מיום 20 במרץ 2020 התקינה הממשלה את תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020, לפיהן במקום עבודה רשאי המעסיק לאפשר שהייתם של 10 עובדים או עד 30 אחוזים ממצבת העובדים לפי הגבוה מביניהם, בו זמנית במקום העבודה, במטרה למנוע מפגש של עובדים רבים באותו מקום עבודה, ובכך לשמור על בריאותם ולהפחית את הסיכון של התפשטות המחלה בקרב העובדים ובקרב הציבור. במסגרת התקנות נקבעו שיעורים שונים למספר מעסיקים מן המגזר הציבורי ומהמגזר הפרטי בהתבסס על תחום עיסוקם.

בהחלטת ממשלה מספר 4946 מיום 31 במרץ 2020 התקינה הממשלה את תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש) (תיקון), התש"ף-2020, במסגרתן הוחמרו ההגבלות על עבודה כך שברירת המחדל בשוק הפרטי, עבור מקומות עבודה שאינם גופים שעוסקים בעבודות תשתית ובעבודות בינוי, ושאינם מפעלים למתן שירותים קיומיים או מפעלים בתחומים המפורטים בתוספת תעמוד על 15 אחוזים. עם זאת, נקבע כי מעסיק רשאי להודיע למנהל הכללי של משרד הכלכלה כי הוא נדרש לאפשר למספר רב יותר של עובדים, ולא יותר מ-30 אחוזים, לשהות במקום העבודה בו זמנית וזאת בשל העובדה ששהותם של עובדים אלה במקום העבודה חיונית להמשך הפעילות השוטפת של הגוף. עוד נקבעו מגבלות בנוגע לנוכחות של עובדי מעטפת, שאינם עוסקים בליבת העבודה של המעסיק, במפעלים בעלי היתר מיוחד להעסקת עובד בשעות המנוחה.

מוצע להאריך את תוקפן של תקנות אלה (להלן יחד – תקנות ההגבלות) כך שהן יחולו עד ליום 19 באפריל 2020 בשעה 06:00 במקום עד ליום 16 באפריל 2020.

בתאריך כ"ב באדר התש"ף (18 במרס 2020), נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין מדינת ישראל ומעסיקים נוספים מהמגזר הציבורי ובין הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן – ההסתדרות), בעניין יציאה לחופשה של עובדים

במגזר הציבורי, שאינם חיוניים להמשך עבודה, בעת ההגבלות בעניין נגיף הקורונה החדש, בתקופה שמיום כ"ו באדר התש"ף (22 במרס 2020) עד יום כ"ב בניסן התש"ף (16 באפריל 2020) (להלן – הסכם יציאה לחופשה), היא התקופה שקבעה הממשלה כאמור בתקנות ההגבלות. בתקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב בשל נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020 (להלן – תקנות יציאה לחופשה) החליטה הממשלה להרחיב את הוראות הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב, בתנאים ובסייגים שנקבעו בהן.

נוכח ההארכה המוצעת של תקנות ההגבלות, הוסכם בין מדינת ישראל ובין ההסתדרות להאריך את הסכם יציאה לחופשה עד לתאריך כ"ד בניסן התש"ף (18 באפריל 2020). בהמשך לאמור לעיל, מתבקשת גם הארכת תוקפן של תקנות יציאה לחופשה לתקופה זו.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

אין

תקציב

אין

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

כמפורט בדברי ההסבר

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי של משרד האוצר מצורפת.

סיווגים*

סיווג ראשי: חקיקה ממשלתית
תחום פעולה עיקרי: אחר

חתימת השר המגיש

שר האוצר

תקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב בשל נגיף הקורונה

החדש) (תיקון), התש"ף-2020

		בתוקף סמכותה לפי סעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה ¹ , מתקינה הממשלה תקנות שעת חירום אלה:
תיקון תקנה 1	1.	בתקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב בשל נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020 ² (להלן – התקנות העיקריות), בתקנה 1 -
		(1) בהגדרה "הסכם יציאה לחופשה", בסופה יבוא: "הראשונה, וכפי שהוארך תוקפו בהסכם הקיבוצי שנחתם ביום י"ט בניסן התש"ף (13 באפריל 2020), כנוסחו בתוספת השניה;
		(2) בהגדרה "התקופה הקובעת", במקום "כ"ב בניסן התש"ף (16 באפריל 2020)" יבוא "כ"ד בניסן התש"ף (18 באפריל 2020)".

2. תיקון התוספת בתוספת לתקנות העיקריות, בכותרת, אחרי "תוספת" יבוא "ראשונה".

3. הוספת התוספת אחרי התוספת לתקנות העיקריות יבוא: השנייה

תוספת שניה

(תקנה 1 – הגדרת "הסכם יציאה לחופשה")

____ בניסן התש"ף (____ באפריל 2020)
(חמ 5991-3)

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 158.
² ק"ת התש"ף, עמ' 840; התש"ף, עמ' 858.

דברי הסבר

בתאריך כ"ב באדר התש"ף (18 במרס 2020), נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין מדינת ישראל ומעסיקים נוספים מהמגזר הציבורי ובין הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן – ההסתדרות), בעניין יציאה לחופשה של עובדים במגזר הציבורי, שאינם חיוניים להמשך עבודה, בעת ההגבלות בעניין נגיף הקורונה החדש, בתקופה שמיום כ"ו באדר התש"ף (22 במרס 2020) עד יום כ"ב בניסן התש"ף (16 באפריל 2020) (להלן – הסכם יציאה לחופשה), היא התקופה שקבעה הממשלה להגבלות על נוכחות עובדים במקומות העבודה לפי תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020 (להלן – תקנות ההגבלות).

בתקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב בשל נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020 (להלן – התקנות העיקריות) החליטה הממשלה להרחיב את הוראות הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב, בתנאים ובסייגים שנקבעו בהן.

היום, י"ט בניסן התש"ף (13 באפריל 2020), צפויה הממשלה להאריך את תקנות ההגבלות עד לתאריך כ"ה בניסן התש"ף (19 באפריל 2020), בשעה 06:00. נוכח כך, הוסכם בין מדינת ישראל ובין ההסתדרות להאריך את הסכם יציאה לחופשה עד לתאריך כ"ד בניסן התש"ף (18 באפריל 2020). בהמשך לאמור לעיל, מתבקשת גם הארכת תוקפן של התקנות העיקריות בתקופה זו.

תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה

החדש) (תיקון מס 3), התש"ף-2020

בתוקף סמכותה לפי סעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה¹, מתקינה הממשלה
תקנות שעת חירום אלה:

1. תיקון תקנה 6 בתקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום
התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020², בתקנה 6, במקום "כ"ב בניסן
התש"ף (16 באפריל 2020)" יבוא "כ"ה בניסן התש"ף (19 באפריל 2020) בשעה
06:00".

____ ב _____ התש _____ (____ ב _____ 2020)
(חמ 5993-3)

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 158
² ק"ת התש"ף, עמ' 820 (858), עמ' 966 ועמ' 1060

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

אישור תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש)(תיקון מס' 3), התש"ף-2020 ואישור תקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב, בשל נגיף הקורונה החדש)(תיקון), התש"ף-2020.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

בהחלטת הממשלה מס' 4908 מיום 20 במרץ 2020 התקינה הממשלה את תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020 (להלן – **תקנות ההגבלה**), לפיהן במקום עבודה רשאי המעסיק לאפשר שהייתם של 10 עובדים או עד 30 אחוזים ממצבת העובדים לפי הגבוה מביניהם, בו זמנית במקום העבודה, במטרה למנוע מפגש של עובדים רבים באותו מקום עבודה, ובכך לשמור על בריאותם ולהפחית את הסיכון של התפשטות המחלה בקרב העובדים ובקרב הציבור. במסגרת התקנות נקבעו שיעורים שונים למספר מעסיקים מן המגזר הציבורי ומהמגזר הפרטי בהתבסס על תחום עיסוקם.

בהחלטת הממשלה מס' 4946 מיום 31 במרץ 2020 התקינה הממשלה את תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש) (תיקון), התש"ף-2020, שבמסגרתן הוחמרו ההגבלות על עבודה כך שברירת המחדל בשוק הפרטי, עבור מקומות עבודה שאינם גופים שעוסקים בעבודות תשתית ובעבודות בינוי, ושאינם מפעלים למתן שירותים קיומיים או מפעלים בתחומים המפורטים בתוספת תעמוד על 15 אחוזים. עם זאת, נקבע כי מעסיק רשאי להודיע למנהל הכללי של משרד הכלכלה כי הוא נדרש לאפשר למספר רב יותר של עובדים, ולא יותר מ-30 אחוזים, לשהות במקום העבודה בו זמנית וזאת בשל העובדה ששהותם של עובדים אלה במקום העבודה חיונית להמשך הפעילות השוטפת של הגוף. עוד נקבעו מגבלות בנוגע לנוכחות של עובדי מעטפת, שאינם עוסקים בליבת העבודה של המעסיק, במפעלים בעלי היתר מיוחד להעסקת עובד בשעות המנוחה.

מוצע להאריך את תוקפן של תקנות ההגבלה, כפי שתוקנו בתיקון האמור, כך שהן יחולו עד ליום 19 באפריל 2020 בשעה 06:00 במקום עד ליום 16 באפריל 2020.

ביום 18 במרס 2020 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין מדינת ישראל ומעסיקים נוספים מהמגזר הציבורי ובין הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן – **ההסתדרות**), בעניין יציאה לחופשה של עובדים במגזר הציבורי, שאינם חיוניים להמשך עבודה, בעת ההגבלות בעניין נגיף הקורונה החדש, בתקופה שמיום 22 במרס 2020 עד יום כ"ב בניסן התש"ף 16 באפריל 2020 (להלן – **הסכם יציאה לחופשה**), היא התקופה שקבעה הממשלה כאמור בתקנות ההגבלות.

בתקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב בשל נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020 (להלן – **תקנות יציאה לחופשה**) החליטה הממשלה להרחיב את הוראות הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב, בתנאים ובסייגים שנקבעו בהן.

נוכח ההארכה המוצעת של תקנות ההגבלות, הוסכם בין מדינת ישראל ובין ההסתדרות להאריך את הסכם יציאה לחופשה עד ליום 18 באפריל 2020. בהמשך לאמור לעיל, מתבקשת גם הארכת תוקפן של תקנות יציאה לחופשה לתקופה זו.

בנוסף לתקנות האמורות, וכמהלך משלים להן, התקבלה ביום 20 במרס 2020 החלטת הממשלה מס' 4910, שעניינה "היערכות המגזר הציבורי לעבודה במתכונת חירום בתקופת משבר נגיף הקורונה", על מנת לוודא עמידה בהוראות התקנות במשרדי הממשלה וביחידות הסמך ובפרט נוכח המורכבות הניהולית שנוספת בתקופה זו, ועל מנת לצמצם את חשיפת העובדים לסיכוני התחלואה. בהחלטה הונחו משרדי הממשלה ויחידות הסמך, וכן יתר יחידות המגזר הציבורי, להגדיר מראש את העובדים החיוניים במשרד או ביחידה בתקופה שבה התקנות יעמדו בתוקפן, באופן ששיעורם הכולל של העובדים החיוניים שעבודתם תותר, לא יעלה על השיעורים הקבועים בתקנות ההגבלות וכן הוראות נוספות כמפורט בהחלטה ובכלל כך הוראות לעניין העסקת עובדים חיוניים ממקום מגוריהם. החלטה זו תוקנה בשתי החלטות ממשלה נוספות מס' 4927 מיום 25 במרס 2020 ומס' 4947 מיום 31 במרס 2020. מאחר שהחלטות ממשלה אלו חלות, בהתאם לקבוע בהן, בתקופת תוקפן של תקנות יציאה לחופשה, יחולו החלטות אלו גם בתקופת ההארכה המוצעת לתקנות יציאה לחופשה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בהתאם לסעיף 39(א) לחוק-יסוד: הממשלה (להלן - **חוק היסוד**), במצב חירום רשאית הממשלה להתקין תקנות שעת חירום כדי להגן על המדינה, ביטחון הציבור וקיום האספקה והשירותים החיוניים.

על אף שהסמכות להתקין תקנות שעת-חירום מנוסחת בלשון רחבה ומקנה לממשלה שיקול דעת רחב, הפסיקה פירשה את הסמכות על דרך הצמצום (ראו בג"ץ 6971/98 **יוסף י' פריצקי עו"ד נ' ממשלת ישראל**, נג(1) 763 (1999), ובג"ץ 2994/90 **ח"כ אברהם פורז נ' ממשלת ישראל**, מד(3) 317 (1990)).

החובה לנהוג בריסון עצמי בהתקנת תקנות שעת חירום אף נובעת מהיותה של הממשלה ממשלת מעבר, המחויבת ממילא באיפוק ובריסון בביצוע כל פעולותיה.

על רקע מצב החירום שבו נמצאת המדינה כתוצאה מהתפשטות הנגיף ולוח הזמנים הנדרש, לא ניתן לתת מענה באמצעות הליכי החקיקה הרגילים ומכאן הצורך בהארכת תוקפן של תקנות ההגבלות ותקנות יציאה לחופשה לתקופה קצרה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

האמור בחוות דעת זו לגבי התיקון לתקנות יציאה לחופשה הוא על דעת היועץ המשפטי לאגף השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר.